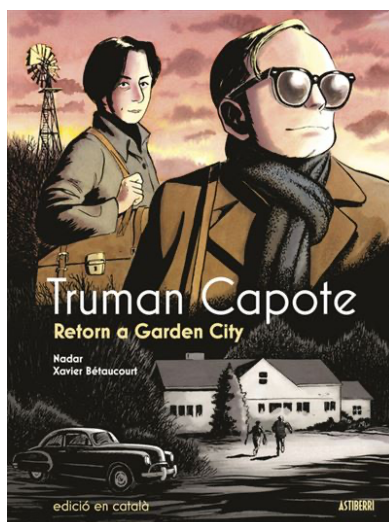

Vinyetes a sang freda: sobre la no-ficció i la implicació emocional en la creació

Autoria: Pep Domingo, 'Nadar' (dibuix, tinta i colors) i Xavier Bétaucourt (guió)

Títol: *Truman Capote. Retorn a Garden City*

Traducció: Adriana Plujà

Retolació: Carmen Arjona

Maquetació: Alba Diethelm

Correcció: Maria Luna Cuberta

Edició: Lucía Álvarez

Editorial: Astiberri, Bilbao, 2024

112 pàgines

No hi ha gaires personalitats tan suggeridores com Truman Capote, l'autor de *Breakfast at Tiffany's* (1958), per a traçar reflexions entorn la idea del pacte ficcional i, atesa la voluntat d'autoinserir-se en la narració via un nou concepte de periodisme (el *New Journalism*), al voltant de la figura de l'escriptor com a celebritat. Màxim representant, si no creador, de la *non-fiction novel* gràcies a *In Cold Blood* (serialitzat durant 1965 en *The New Yorker* i publicat en 1966 en un sol volum), és precisament a partir d'aquesta novel·la o, més aïna, del procés de la gravació fílmica que n'elaborà el cineasta Richard Brooks en 1967 (*Blackboard Jungle*, 1955, *Cat on a Hot Tin Roof*, 1958), que el castellanenc Pep Domingo, més conegut com a Nadar (*Papel estrujado*, 2013; *El mundo a tus pies*, 2015; *Transitorios*, 2022), i el guionista francès Xavier Bétaucourt (*Le Grand A*, 2016; *Trop vieux pour toi*, 2016) construeixen una obra de tast agredolç en posar el focus sobre les contradiccions internes de Capote, àvid de reconeixement

Caràcters. Revista de llibres de la Universitat de València.
Amb el suport de Publicacions de la Universitat de València.
Número 102. Abril de 2025. ISSN: 3020-9951. Pàgines 6-10

“Dick” Hickock i Perry Edward Smith. Aquest joc d’espills, no gens contradictòriament, formula un disseny narratiu que, a força d’inserir-hi altres vetes com ara la infantesa sense amor matern per part de Capote i l’exhauriment emocional que li suposà la concepció del text original d’*In Cold Blood*, aporta entre línies una lectura inquietant sobre la càrrega aniquiladora que comporta la (hiper)sensibilitat artística. En aquesta línia, la figura del nostre escriptor es contraposa a la d’un dels dos assassins, Perry Smith, amb qui desenvolupa una relació perillosament empàtica en tant que aquest mostra una certa emocionalitat cultural i, així mateix, coincideix en uns orígens de desafecte que el menen vers el crim, mentre que Capote es nega a identificar-s’hi atès que ell canalitza l’absència d’amor cap a la creació. No és, però, una conclusió ferma, ja que el novel·lista no deixa de veure-hi el senyal de la amoralitat que intueix que el conduirà, tard o d’hora, cap a la desfeta psicològica.

En el primer dels marcs expositius principals, que remet al lloc (Garden City) on els criminals forent jutjats, el novel·lista, acompanyat per la Harper Lee de *To Kill a Mockingbird* (1960), present a la coberta mateix mercès a un paper de contrapunt dialèctic a manera d’un Virgili transmutat en psiquiatre/confessor d’un Dant-Capote

depressiu i en braços de l'alcohol i les pastilles, la narració focalitza en les contradiccions ja al·ludides sobre la intersecció entre el desig d'excel·lència artística i la necessitat de ser reconegut per l'*establishment*, cruïlla que l'arrossega a un estat que voreja l'autodi i que fondeja, sens dubte, en la insatisfacció crònica. La vehiculització d'aquest punt d'interès, com hem apuntat, es produeix, eminentment, en la localització de Garden City durant la gravació de l'adaptació fílmica, *locus* no gaire *amoenus* que aprofita 'Nadar' per a desplegar una paleta de colors suaus que inciten el lector a la malenconia (una mena de *spleen*, en termes de Baudelaire) i reforcen un grafisme que es capacita com a eina desllorigadora de les turbulències internes de Capote i, també, de bona part del planter de personatges que l'envolten, ja siguen del context de l'Amèrica profunda, que acusen l'escriptor de fer sensacionalisme i negoci a costa seua, o de la *jet set*, motiu pel qual es podria assenyalar que la visió que hi copsem respecte de la moral humana és una de molt pertorbadora per pessimista.

Quant al segon, que representa una panòpia de fotogrames de la pel·lícula dirigida per Brooks, l'artista nostrat opta per una paleta de gris, blanc i negre que colpeja tan

violentament i seca com ho du a terme el blanc i negre mateix del film, i també com ho fa la violència intrínseca dels esdeveniments reals i, en definitiva, com ho fa la prosa de Capote. Val a dir, complementàriament, que aquesta dualitat gràfica és ja present des de la coberta, ben bé tota una declaració d'intencions quant a la pretensió de produir un còmic al voltant del concepte de la no-ficció tot partint, precisament, de l'anàlisi del procés d'escriptura d'una obra no ficcional. En aquest sentit, s'hi intueix l'articulació en clau metareferencial que conjumina aquests diversos vectors narratius que, de més a més, al·ludeixen a la intermedialitat, tot plegat sota el guió àgil i clarivalent d'un Xavier Bétaucourt que revela, així, el seu passat com a reporter audiovisual.

Complementàriament, cal aplaudir l'excel·lent edició d'Astiberri, tant pel que fa la qualitat de l'objecte com a llibre, amb una grandària que segueix les pautes de l'àlbum francobelga clàssic i que permet que tant les panoràmiques de les localitzacions rurals com els plans cinematogràfics fluïsqen informativament, i amb una reproducció de la línia i del color que no desmereix en absolut la mestria que hi vessa Nadar. Així mateix, la traducció al català és força lloable i exemple d'un model estàndard culte i, alhora, natural i flexible per a plasmar convincentment les intervencions d'un planter de personatges d'extracció molt variada.

Eduard Baile López